

Telefon 500 46 51

Faks 500 46 44

<http://www.osrj.si/>

IZBIRNI PREDMETI
DODATEK ZA DEVETI RAZRED
ŠOLSKO LETO 2020/2021

Publikacija za predstavitev izbirnih predmetov za deveti razred

Izdaja: OŠ Riharda Jakopiča

Ravnateljica: Dobrila Lazović

Ljubljana, marec 2020

Uredila: Breda Pungerčar

VSEBINA

UVOD	4
OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI	4
ASTRONOMIJA: ZVEZDE IN VESOLJE	6
MATEMATIČNA DELAVNICA 9	7
KEMIJA V ŽIVLJENJU	8
OBDELAVA GRADIV: KOVINE	9
PROJEKTI IZ FIZIKE IN TEHNIKE	10
RETORIKA	11
NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI	12

UVOD

Izbirni predmeti so namenjeni poglobljanju in širjenju znanja nekega področja, pridobivanju izkušenj, povezovanju teorije in prakse, pridobivanju uporabnega znanja, pa tudi odkrivanju interesov za poklice.

Šola vsako leto oblikuje ponudbo izbirnih predmetov.

Vseh ponujenih izbirnih predmetov ne bomo izvajali, saj MIZŠ predpisuje določeno število skupin za vsako leto. Skupine dejansko izbranih izbirnih predmetov se bodo oblikovale glede na zanimanje učencev in glede na možnosti oblikovanja skupin za izvajanje izbirnih predmetov.

Učenec oz. učenka ima na začetku šolskega leta en mesec časa za spremembo svoje izbire, a takrat se lahko vključi le v tiste skupine, kjer je še prostor in ki so časovno usklajene z njegovim/njenim siceršnjim urnikom.

OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI

Učenci in učenke v 7., 8. in 9. razredu izberejo **dve uri** pouka **obveznih** izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njihovi starši.

Vsakemu izbirnemu predmetu je namenjena ena ura tedensko, le tuji jezik poteka dve uri tedensko.

Vsi izbirni predmeti so ocenjevani in imajo vsak svoj strokovno potrjeni učni načrt.

Tisti učenci, ki obiskujejo **glasbeno šolo** z javnoveljavnim programom, so lahko oproščeni sodelovanja pri izbirnih predmetih v celoti ali pa le pri eni uri tedensko. Starši po junijskem roku za vpis v glasbeno šolo osnovni šoli posredujejo **pisno vlogo (obrazec dobijo v šoli ali na šolski spletni strani)**, ki ji priložijo **potrdilo o vpisu otroka v glasbeno šolo**. Potrdilo o vpisu v glasbeno šolo je potrebno predložiti **do konca avgusta**. O oprostitvi odloči ravnatelj.

Izbirni predmeti so lahko:

- a) **TRILETNI – (učenec jih lahko izbere vsa tri leta):**
drugi tuji jezik: francoščina, nemščina, španščina
- b) **TRILETNI, LAHKO TUDI KRAJŠI – (učenec jih lahko izbere tri leta ali manj):** filmska vzgoja, logika, verstva in etika
- c) **ENOLETNI, VEZANI NA RAZRED – (lahko se jih izvaja samo v določenem razredu):** likovno snovanje 3, poskusi v kemiji, kemija v življenju, matematična delavnica 9, projekti iz fizike in tehnike, retorika

č) ENOLETNI – (trajajo samo eno leto in jih učenec ne more ponovno izbrati): astronomija: Sonce, Luna in Zemlja, zvezde in vesolje; biologija: rastline in človek, raziskovanje organizmov v domači okolici; glasba: ansambelska igra, glasbeni projekt, glasbena dela; izbrani šport: obdelava gradiv: les, umetne snovi, kovine; okoljska vzgoja I; poskusi v kemiji; projekti iz fizike in ekologije; računalništvo: urejanje besedil, računalniška omrežja; slovenščina: gledališki klub, literarni klub, šolsko novinarstvo; šport za sprostitev; šport za zdravje; turistična vzgoja; vzgoja za medije: televizija, radio, tisk.

V šolskem letu 2019/2020 bodo učenci lahko izbirali med naslednjimi predmeti:

1. astronomija: zvezde in vesolje
2. biologija: rastline in človek
3. biologija: raziskovanje organizmov v domači okolici
4. drugi tuji jezik: nemščina 3
5. drugi tuji jezik: španščina 3
6. filmska vzgoja
7. glasba: glasbeni projekt
8. izbrani šport: gimnastika z ritmično izraznostjo
9. izbrani šport: košarka
10. izbrani šport: nogomet
11. izbrani šport: odbojka
12. kemija v življenju
13. likovno snovanje 3
14. logika
15. matematična delavnica 9
16. obdelava gradiv: kovine
17. okoljska vzgoja I
18. poskusi v kemiji
19. projekti iz fizike in tehnike
20. retorika
21. slovenščina: gledališki klub
22. slovenščina: literarni klub
23. slovenščina: šolsko novinarstvo
24. šport za sprostitev
25. šport za zdravje
26. turistična vzgoja
27. verstva in etika
28. vzgoja za medije: televizija

V tej publikaciji so predstavljeni le tisti izbirni predmeti, ki učencem v lanskem in predlanskem šolskem letu še niso bili pisno predstavljeni.

Astronomija: ZVEZDE IN VESOLJE

Izbirni predmet je enoleten in se lahko izvaja v 7., 8. ali 9. razredu. Učenec ga lahko obiskuje samo eno šolsko leto. Nadebudni astronomi so se to šolsko leto spoznavali s Soncem, Zemljo in Luno. V šolskem letu 2020/21 pa se bomo podali med zvezde in v vesolje. Ker je predmet enoleten, se ga lahko udeležijo tudi tisti, ki so lansko leto izbrali 1. sklop (Sonce, Zemlja, Luna). Realiziranih bo 35 ur pouka v šolskem letu.

Radovednost mladega človeka je brezmejna kot vesolje, zato izbirni predmet astronomija zadosti potrebam malih vedoželjnejšev v raziskovanju okolja in hkrati spodbuja samostojno in abstraktno razmišljanje.

Učencem ponudi odgovore na razburljiva vprašanja, kot so:

- *kakšne so razsežnosti bližnjega vesolja,*
- *kako ocenjujemo razdalje s paralakso,*
- *kakšne so gruče zvezd.*

Opazujejo, da so zvezde med seboj različno svetle;

- *dobivajo predstavo, da je Rimska cesta velika združba zvezd in megličastih objektov;*
- *seznanijo se s slikami drugih galaksij in dobivajo predstavo o raznolikosti in razsežnosti vesolja;*
- *dobivajo občutek za različne velikostne skale;*
- *spoznavajo, da je pogled v vesolje pogled v preteklost in se seznanijo z dejstvom, da se razdalje med galaksijami večajo.*

Učenci spoznajo tudi položaje osnovnih zvezd, povezanih v ozvezdja.

Glavne metode dela so opazovanje zvezd in gruče zvezd z daljnogledom, ocenjevanje in sklepanje, zbiranje in urejanje podatkov o vesolju. Velik poudarek predmeta je na eksperimentih in na izkustvenem opazovanju. Pri simulaciji ozvezdij in planetov si pomagamo tudi z računalniškimi programi in internetom.

Načini pridobivanja ocene:

Učenci pridobijo tri ustne ocene, in sicer z izdelki, s seminarskimi nalogami in pri ustnem spraševanju.

MATEMATIČNA DELAVNICA 9

Je enoletni izbirni predmet. Izvaja se ga 1 uro tedensko.

Osnovni cilji in namen (uporabnost)

Učencem na zanimiv način prikažemo uporabo znanj, ki jih obravnavamo pri rednem pouku. Poglobljamo jih v smereh, ki niso neposredno povezane z delom pri pouku matematike. Matematične vsebine navezujemo na doživljanje učencev in pridobljena znanja širimo na vsa področja in življenjske situacije.

Kratka vsebina

Zanimive naloge, ki jih rešujemo z enačbami; pravilna telesa – sestavljanje zanimivih teles; šifriranje – npr. šifriranje s ključem, šifriranje z zamenjavo dveh črk, šifriranje s premikom abecede; primeri preprostih fraktalov – Kochova snežinka.

Predvidene metode

Skupinsko delo, delo v parih, diskusija, izdelava projekta, problemsko učenje, individualizacija, učenje z igro, učenje z izkušnjo (npr. delo z modeli, materiali ...).

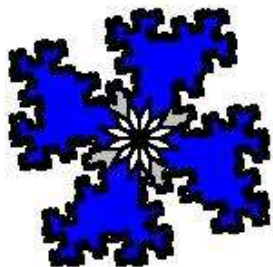
Korelacije

Matematika, tehnična in likovna vzgoja, računalništvo.

Med predlaganimi vsebinami učenci sami izberejo temo glede na zanimanje in sposobnost. Samostojno jo raziščejo in predstavijo (projekt). Pri tem upoštevajo lastne ideje in se navezujejo na razumevanje matematike.

Ob delu z različnimi materiali se sproščajo in razvijajo ročne sposobnosti. Razvijajo pozitiven odnos do matematike in do lastne matematične dejavnosti. Razvijajo sposobnosti opazovanja in prostorske predstavljalivosti.

Pri ocenjevanju izdelka vrednotimo uporabo znanja in razumevanje osnovnih zakonitosti uporabe matematičnih pojmov in veščin.

KEMIJA V ŽIVLJENJU

Je enoletni izbirni predmet. Izvaja se ga v 9. razredu osnovne šole. Namenjena mu je ena uro tedensko.

Osnovni cilji in namen (uporabnost)

Namen predmeta je spoznati pomen kemije kot temeljne naravoslovne vede, ki je ključna pri reševanju problemov na različnih področjih, od prehrabene, tekstilne, farmacevtske, kozmetične in še vrste drugih industrij ter medicine in kmetijstva. Hkrati predmet razvija tudi sposobnost vrednotenja vpliva kemije na razvoj umetnosti, modnih trendov, odnosa do narave in širših dogajanj v družbi.

Kratka vsebina

Izbirni predmet je sestavljen iz treh modulov: tekmovanje snovi (kromatografija), svet brez barv bi bil dolgočasen (spoznavanje naravnih barvil), kemija tudi diši (eterična olja). Vsak modul predstavlja zaključeno celoto, hkrati pa so moduli med seboj povezani.

Korelacije

Biologija, gospodinjstvo, geografija, naravoslovje, fizika, zgodovina.

Učiteljeva vloga je zlasti organizacijska in upravljavska. Učitelj skrbno izbira probleme, pripravlja literaturo za učence, jih spodbuja in usmerja k uporabi različnih virov literature ter opazuje njihova čustvena odzivanja. Pri tem jih vodi po načelu, da so za življenje v skupnosti pomembni korektni odnosi med ljudmi, razumevanje in strpnost do različnih interesov ter nujnost iskanja kompromisov.

Obdelava gradiv: KOVINE

Izbirni predmet poteka 1 leto (32 ur), po 2 uri na 14 dni ali 1 ura tedensko.

Osnovni cilji in namen (uporabnost)

Učenci načrtujejo in izdelajo predmete iz različnih gradiv in pri tem uporabijo oziroma sami izdelajo tehnično in tehnološko dokumentacijo. Smotrno organizirajo delovno mesto in spoznavajo nevarnosti pri delu. Uporabljajo sredstva in dosledno upoštevajo ukrepe za varno delo. Spoznavajo problematiko vpliva tehnike in tehnologije na okolje ter njegovega varovanja. Vrednotijo svoje delo in predmete dela, ocenijo funkcionalnost in videz izdelka.

Kratka vsebina

Pri tem predmetu obdelujemo različne kovine (baker, aluminij, železo ...). Učenci spoznajo gradiva ob izdelavi in oblikovanju predmetov in pri tem spoznavajo principe načrtovanja, oblikovanja, obdelovalne postopke, ugotavljajo lastnosti gradiv ter uporabljajo različna orodja in stroje.

Predvidene metode

Individualno praktično delo, delo v majhnih skupinah, projektno delo.

Korelacije

Tehnika in tehnologija, likovna vzgoja, računalništvo, fizika, matematika.

Učenci konstruirajo in oblikujejo uporabne in dekorativne predmete, tako da uporabijo znanja, ki so jih pridobili v 8. razredu pri predmetu tehnika in tehnologija, in znanja iz naravoslovnih predmetov (fizika, kemija, geografija, itd). Iščejo lastne rešitve pri konstruiranju predmetov ter sodelujejo pri organizaciji delovnega mesta in proizvodnega procesa.

Pod vodstvom učitelja se najprej seznanijo s postopki izdelave izdelka in varnosti pri delu. Po izdelavi prvega izdelka iz kovine sledi projektna naloga. Tehnično dokumentacijo učenci rišejo s pomočjo CAD-programa. Ob zaključku leta učenci pripravijo predstavitev izdelkov za sošolce, starše in druge ter nato izdelke odnesejo domov.

PROJEKTI IZ FIZIKE IN TEHNIKE

Je enoletni izbirni predmet, vezan na 9. razred devetletne osnovne šole. Namenjenih mu je 32 ur.

Če bi učence vprašali, kaj jim je pri pouku fizike najbolj zanimivo, bi verjetno dobili odgovor, da so to poskusi.

Pri predmetu projekti iz fizike in tehnike bomo fizikalne zakonitosti spoznavali s krajšimi, enournimi poskusi, ter preko daljših, tudi večtedenskih projektov.

Poskusi in projekti segajo na vsa področja fizike, ki se obravnavajo v osnovni šoli. Poleg same fizikalne razlage posameznega pojava je pomemben poudarek tudi na povezavi z vsakdanjim življenjem in z uporabo tehnike in tehnologije, ki nam je lahko pri raziskovanju v pomoč.

Učenci se ob delu v skupinah učijo medsebojne komunikacije in organizacije dela, pri samostojnem raziskovanju pa urijo lastno iznajdljivost.

Nekateri izmed projektov, ki se jim bomo posvetili, so:
fizika v domačem okolju in alternativni viri energije,
radioaktivnost,
sestavljanje spektrometra, preizkusi odsevnikov svetlobe z laserjem,
fizika papirnatih avionov, lebdeče žoge v zračnem curku,
merjenje hitrosti avtomobilov, merjenje hitrosti zvoka,
prižiganje ognja s trenjem,
dvigovanje vode po ceveh, kapilarnost,
tempo pri popevkah, delovanje glasbil,
delovanje očal.

Glavne metode dela so samostojno in vodeno eksperimentalno delo, opazovanje, zbiranje podatkov ter delo z računalnikom.

Učenci ocene pridobijo z oddajo poročila o poskusu ali projektu.

RETORIKA

Izbirni predmet je enoleten in se izvaja v 9. razredu.
Namenjena mu je 1 ura tedensko (32 ur).

Retorika kot obvezni izbirni predmet nadgrajuje predvsem predmeta slovenščina in filozofija, hkrati pa se povezuje z učenčevimi izkušnjami v zasebnem in javnem (tudi šolskem) življenju. Z drugimi šolskimi predmeti se povezuje s pomočjo referatov, poročil o skupinskem delu, govornih nastopov ipd.

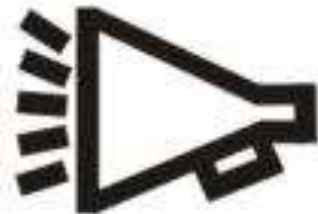
Učenci spoznavajo, kaj je retorika in zakaj je koristna; spoznavajo etiko dialoga in argumentacijo, razliko med dobrimi in slabimi argumenti; učijo se sestavnih delov retorične tehnike in oblikovanja prepričljivih govorov; spoznavajo nastanek in zgodovino retorike. Hkrati se učijo javnega nastopanja, pogovarjanja in izražanja svojih stališč ter učinkovitega prepričevanja in argumentiranja.

Namen izbirnega predmeta je učence seznaniti ne le s pojmi prepričevanja in argumentiranja, temveč po eni strani tudi s tehnikami prepričevanja, z elementi prepričevalnega postopka, dejavniki uspešnega prepričevanja, z zgradbo (prepričevalnega) govora in z vsestranskim obvladovanjem govorne situacije; po drugi strani pa z razliko med prepričevanjem in argumentiranjem, razlikovanjem med dobrimi in slabimi argumenti, elementi dobre argumentacije ...

Učenci se učijo samostojnega, koherentnega ter kritičnega oblikovanja in izražanja stališč tudi pri drugih šolskih predmetih ter na drugih področjih družbenega in zasebnega življenja.

Predvidene metode dela

Skupinsko delo, projektno delo, delo v dvojicah, individualno delo, interpretiranje, problemsko učenje, javno nastopanje ...

NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli določa tudi pouk neobveznih izbirnih predmetov.

Šola lahko za učence 7., 8. in 9. razreda kot neobvezni izbirni predmet izvaja pouk drugega tujega jezika. Pouk tega predmeta obsega dve uri tedensko.

Učna skupina za izvajanje posameznega neobveznega izbirnega predmeta se oblikuje za najmanj 12 učencev.

Učenec oz. učenka ima na začetku šolskega leta en mesec časa za spremembo svoje izbire. Ko učenec predmet izbere, ga **mora** obiskovati do konca šolskega leta.

Znanje učencev pri neobveznem izbirnem predmetu se ocenjuje, ocene se vpišejo v spričevalo.

Kot neobvezni izbirni predmet učencem 7., 8. in 9. razreda za šolsko leto 2020/21 ponujamo **drugi tuji jezik: nemščina** in **drugi tuji jezik: francoščina**.